

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie z powództwa G. B.

przeciwko K. K.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 14 lipca 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 11 lutego 2019 r., sygn. akt I ACa (...)

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w (...) na rzecz adw. A. M. J. kwotę 1800 (tysiąc osiemset) złotych, powiększoną o należny podatek od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu powódce w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 11 lutego 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) w sprawie z powództwa G. B. przeciwko K. K. o zapłatę zmienił częściowo na skutek apelacji obu stron wyrok Sądu Okręgowego w W. z 24 maja 2016 r. w ten sposób, że:

- oddalił powództwo o zapłatę kwoty 50 000 zł z odsetkami umownymi w wysokości 13% w stosunku rocznym od 16 listopada 2012 r. do 8 października 2014 r. oraz odsetkami maksymalnymi w wysokości czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego w stosunku rocznym od 9 października 2014 r. do 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami maksymalnymi w wysokości dwukrotności wysokości odsetek ustawowych w stosunku rocznym od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

- oddalił apelację pozwanego w pozostałej części i apelację powódki;

- zmienił orzeczenie o kosztach postępowania przed Sądem pierwszej instancji, zniósł wzajemnie koszty postępowania apelacyjnego oraz orzekł o kosztach pomocy prawnej udzielonej z urzędu powódce w postępowaniu apelacyjnym.

2. Od powyższego wyroku skargę kasacyjną wniosła powódka, wskazując na naruszenie art. 382 w zw. z art. 233 § 1 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., art. 386 § 1 k.p.c., art. 385 k.p.c. oraz art. 65 k.c. w zw. z § 5 umów pożyczek w związku z treścią dokumentu pokwitowania zwrotu pożyczki.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co

najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie. Tak więc, nie w każdej sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, w przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się wbrew obowiązującym regulacjom sądem trzeciej instancji. Nie jest rolą Sądu Najwyższego korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

4. Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Podała, że z całokształtu okoliczności sprawy wynika oczywista zasadność skargi kasacyjnej. Skoro Sądy obu instancji w oparciu o ten sam materiał dowodowy doszły do odmiennych konstatacji co do ilości i wartości udzielonych przez powódkę pozwanemu pożyczek, to w uzasadnieniu wyroku Sądu drugiej instancji powinno znaleźć się wyjaśnienie, dlaczego ten Sąd doszedł do odmiennych wniosków niż Sąd pierwszej instancji. Tymczasem Sąd odwoławczy nie wyjaśnił, na czym miałby polegać błąd myślowy Sądu pierwszej instancji, wskutek którego Sąd pierwszej instancji nieprawidłowo uznał, iż powódka zawarła z pozwanym trzy umowy i pożyczyła mu łącznie 150 000 zł.

5. Uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzenia wywodu zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia określonego przepisu nie prowadzi zatem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżąca nie wykazała tak rozumianej oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Wbrew twierdzeniom zawartym w skardze Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku szczegółowo wyjaśnił, dlaczego uznał za konieczne skorygowanie ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego poprzez przyjęcie, że pomiędzy stronami doszło do zawarcia dwóch umów pożyczek na kwoty po 50 000 zł każda, z czego pierwsza miała miejsce w dniu 30 września 2011 r., druga zaś w dniu 10 listopada 2011 r. Sąd drugiej instancji wskazał również, dlaczego uznał, że powódka nie dysponowała środkami umożliwiającymi jej udzielenie pożyczek w deklarowanej przez nią łącznej kwocie 150 000 zł w okresie od 30 września do 10 listopada 2011 roku. Twierdzenia zawarte w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skonfrontowane z treścią uzasadnienia zaskarżonego wyroku, nie dają podstaw do przyjęcia, że zachodzi oczywista zasadność skargi kasacyjnej z uwagi na to, że Sąd odwoławczy nie wyjaśnił przyczyn, dla którym należało zmienić poddane kontroli apelacyjnej orzeczenie Sądu Okręgowego. Argumentacja skarżącej pozostaje oderwana od treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku i opiera się jedynie na własnej ocenie sprawy.

6. Mając to na względzie, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

7. Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu kasacyjnym stanowił art. 29 ust. 1 ustawy z 26 maja 1982 r. - Prawo o advokaturze w zw. § 4, § 8 pkt 6 oraz § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.